

V Praze dne 9. dubna 2018

PRO JEDNÁNÍ PŘEDSTAVENSTVA

Věc: „Legislativní materiál zastřešení obou advokátních forem správy majetku Českou advokátní komorou“

Důvod předložení:

Materiál je předkládán na základě schválení záměru projektu Zastřešení obou advokátních forem správy majetku (tedy nejen úschov, ale i výkonu funkce insolvenčního správce) Českou advokátní komorou.

Obsah:

- I. Předkládací zpráva
- II. Vyznačení platného znění příslušných zákonů s návrhem vyznačených změn a doplnění
- III. Stručné odůvodnění

Předkládá:

JUDr. Michal Žižlavský
člen představenstva České advokátní komory
předseda odborné sekce pro insolvenční právo

Předkládací zpráva

Předkládaný materiál vychází ze záměru zastřešení obou advokátních forem správy majetku Českou advokátní komorou s plným respektem postavení advokátů a hájení jejich zájmů prostřednictvím samosprávné stavovské organizace. Materiál vychází z programových priorit České advokátní komory. Představenstvo na posledním jednání souhlasilo s předneseným záměrem a pověřilo předkladatele, aby připravil odpovídající projekt.

Navrhované věcné řešení má povahu legislativního materiálu ve formě platného znění zákona č. 312/2006 Sb., o insolvenčních správcích, ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii, ve znění pozdějších předpisů, s návrhem vyznačených změn a doplnění. Nejedná se tedy o návrh zákona v kontextu Legislativních pravidel vlády, a to z důvodu, že nejde o materiál, který by byl určen do legislativního procesu, ale o materiál, který je určen k odborné diskusi. Proto je zpracován ve formě platného znění s návrhem vyznačených změn a doplnění, neboť tato forma je přehlednější.

Předložený materiál se navrhuje rozeslat všem členům odborné sekce pro insolvenční právo a členům asociace insolvenčních správců s žádostí o sdělení připomínek v termínu 30 dnů od rozeslání materiálu. Zároveň je v této věci nutné zdůraznit, že jde o pracovní materiál, který je určen k odborné diskusi a další debatě, a to včetně kritických připomínek a návrhů. V žádném případě nejde o finální věcné řešení. Součástí navrhovaného věcného řešení je stručné odůvodnění, které nemá v žádném případě charakter vyčerpávajícího zdůvodnění, ale spíše základních tezí důvodu změny právní úpravy.

Po vypořádání připomínek se navrhuje, aby s materiálem byl prostřednictvím oficiálního dopisu předsedy České advokátní komory seznámen ministr spravedlnosti, předseda ústavněprávního výboru Poslanecké Sněmovny i Senátu Parlamentu České republiky, jakož předsedové jednotlivých poslaneckých klubů v Poslanecké Sněmovně Parlamentu České republiky.

PLATNÉ ZNĚNÍ PŘÍSLUŠNÝCH ČÁSTÍ ZÁKONA O INSOLVENČNÍCH
SPRÁVCÍCH S NÁVRHEM VYZNAČENÝCH ZMĚN

ČÁST PRVNÍ

INSOLVENČNÍ SPRÁVCI

HLAVA PRVNÍ

ZÁKLADNÍ USTANOVENÍ

§ 1

Předmět úpravy

Tento zákon upravuje

- a) vznik práva vykonávat činnost insolvenčního správce,¹⁾
- b) seznam insolvenčních správců (dále jen "seznam"), údaje do něj zapisované, členění seznamu, jeho vedení a podmínky zápisu do seznamu,
- c) činnost hostujícího insolvenčního správce,
- d) dohled nad činností insolvenčního správce, **který není advokátem nebo advokátním koncipientem**, a hostujícího insolvenčního správce, **který není evropským advokátem**,⁵⁾;
- e) **postavení insolvenčního správce, který je advokátem nebo advokátním koncipientem, a hostujícího insolvenčního správce, který je evropským advokátem.**

§ 2

Vymezení pojmů

(1) Insolvenčním správcem je fyzická osoba, která je oprávněna vykonávat činnost insolvenčního správce. **Není-li v zákoně stanoveno výslovně jinak, pojmem insolvenční správce se označuje insolvenční správce, který je advokátem nebo advokátním koncipientem, tak insolvenční správce, který není advokátem nebo advokátním koncipientem.**

(2) Insolvenčním správcem je rovněž i veřejná obchodní společnost nebo zahraniční obchodní společnost nebo zahraniční sdružení, které poskytuje stejné záruky ručení společníků jako veřejná obchodní společnost, a je založená podle práva členského státu Evropské unie, členských států Dohody o evropském hospodářském prostoru (dále jen "zahraniční společnost") a která je oprávněna vykonávat činnost insolvenčního správce.

(3) **Jsou-li členy veřejné obchodní společnosti nebo zahraniční obchodní společnosti nebo zahraničního sdružení podle předchozího odstavce, kteří jsou statutárním orgánem nebo členem statutárního orgánu, jejímž prostřednictvím bude**

vykonávat činnost insolvenčního správce (dále jen "ohlášený společník") pouze advokáti nebo advokátní koncipienti, použijí se ustanovení tohoto zákona a jiného právního předpisu upravující postavení insolvenčního správce, který je advokátem nebo advokátním koncipientem.

(3) (4) Hostujícím insolvenčním správcem je státní příslušník členského státu Evropské unie, členských států Dohody o evropském hospodářském prostoru nebo Švýcarské konfederace (dále jen „členský stát“), který vykonává činnost insolvenčního správce v jiném členském státě a má právo dočasně nebo příležitostně¹⁰⁾ vykonávat činnost insolvenčního správce na území České republiky. **Není-li stanoveno jinak, pojmem hostující insolvenční správce se označuje hostující insolvenční správce, který je evropským advokátem, tak hostující insolvenční správce, který není evropským advokátem.**

(4) (5) Hostujícím insolvenčním správcem se dále rozumí i zahraniční společnost, která poskytuje stejné záruky ručení společníků jako veřejná obchodní společnost a která vykonává činnost insolvenčního správce v jiném členském státě a má právo dočasně nebo příležitostně vykonávat činnost insolvenčního správce na území České republiky. **Ustanovení odstavce 3 se použije obdobně.**

§ 5

Návrh veřejné obchodní společnosti a zahraniční společnosti

(1) Návrh veřejné obchodní společnosti nebo zahraniční společnosti na vydání povolení nebo zvláštního povolení musí obsahovat

a) obchodní firmu,

b) sídlo,

c) identifikační číslo osoby (dále jen "identifikační číslo"), je-li navrhováno vydání povolení nebo zvláštního povolení veřejné obchodní společnosti zapsané v obchodním rejstříku,

d) jméno, popřípadě jména, a příjmení, rodné číslo, a není-li přiděleno, datum narození a trvalý pobyt **ohlášeného společníka, společníka fyzické osoby, která je statutárním orgánem nebo členem statutárního orgánu, jejímž prostřednictvím bude vykonávat činnost insolvenčního správce (dále jen "ohlášený společník"),**

e) číslo jednacích povolení ohlášeného společníka nebo číslo jednacích zvláštního povolení ohlášeného společníka.

(2) K návrhu podle odstavce 1 se připojí

a) prohlášení ohlášeného společníka, že bude vykonávat činnost insolvenčního správce podle § 3 odst. 1 nebo činnost insolvenčního správce dlužníka podle § 3 odst. 2 pouze v rámci veřejné obchodní společnosti nebo zahraniční společnosti; podpis ohlášeného společníka musí být úředně ověřen,

b) doklad prokazující splnění podmínky pojištění odpovědnosti za škodu podle § 8 odst. 1 písm.

c),

c) doklad o zaplacení správního poplatku,

d) prohlášení o odborném zaměření pro účely zápisu do příslušné části seznamu insolvenčních správců a

e) doklad o splnění podmínky personálního a materiálního vybavení podle § 8 odst. 1 písm. e)-,

f) potvrzení České advokátní komory o tom, že je ohlášený společník zapsán v seznamu advokátů nebo advokátních koncipientů, je-li ohlášený společník advokátem nebo advokátním koncipientem.

(3) K návrhu podle odstavce 1 musí být dále připojena společenská smlouva, je-li navrhováno vydání povolení nebo zvláštního povolení veřejné obchodní společnosti dosud nezapsané v obchodním rejstříku.

§ 7

Bezúhonnost

(1) Podmínku bezúhonnosti podle § 6 odst. 1 písm. d) nesplňuje fyzická osoba,

a) která byla pravomocně odsouzena za trestný čin spáchaný v souvislosti s výkonem funkce insolvenčního správce nebo která byla pravomocně odsouzena za jiný trestný čin, pokud tato trestná činnost ohrožuje důvěru v řádný výkon funkce insolvenčního správce, pokud se na ni nehledí, jako by nebyla odsouzena,

b) které insolvenční soud v posledních 5 letech před podáním návrhu zamítl žádost o prominutí zbytku jejích dluhů,

c) o jejímž úpadku bylo v insolvenčním řízení pravomocně rozhodnuto,

d) která byla v posledních 5 letech statutárním orgánem nebo členem statutárního orgánu právnické osoby, o jejímž úpadku bylo v insolvenčním řízení pravomocně rozhodnuto,

e) pro kterou dosud trvá překážka výkonu funkce statutárního orgánu, člena statutárního orgánu nebo jiného orgánu právnické osoby, která je podnikatelem,

f) které bylo v posledních 5 letech před podáním návrhu zrušeno povolení nebo zvláštní povolení postupem podle § 13 odst. 2 **nebo § 49f odst. 3 písm. e) zákona o advokacii** nebo které zaniklo právo na základě rozhodnutí podle § 34 **nebo § 49f odst. 4 písm. d) zákona o advokacii**, nebo

g) která byla v posledních 5 letech ohlášeným společníkem veřejné obchodní společnosti nebo zahraniční společnosti, jestliže bylo této společnosti zrušeno povolení nebo zvláštní povolení postupem podle § 13 odst. 2 **nebo § 49f odst. 3 písm. e) zákona o advokacii** nebo jí zaniklo právo na základě rozhodnutí podle § 34 **nebo § 49f odst. 4 písm. d) zákona o advokacii**.

(2) Podmínku bezúhonnosti podle § 8 odst. 1 písm. d) nesplňuje veřejná obchodní společnost nebo zahraniční společnost,

a) která byla pravomocně odsouzena za trestný čin spáchaný v souvislosti s výkonem funkce insolvenčního správce nebo která byla pravomocně odsouzena za jiný úmyslný trestný čin, pokud tato trestná činnost ohrožuje důvěru v řádný výkon funkce insolvenčního správce, pokud se na ni nehledí, jako by nebyla odsouzena, nebo

b) které bylo v posledních 5 letech před podáním návrhu zrušeno povolení nebo zvláštní povolení postupem podle § 13 odst. 2 nebo které zaniklo právo na základě rozhodnutí podle § 34.

§ 10

(1) Ministerstvo může rozhodnout o pozastavení práva vykonávat činnost insolvenčního správce insolvenčnímu správci, **který není advokátem nebo advokátním koncipientem,**

a) proti kterému je vedeno trestní stíhání pro trestný čin spáchaný v souvislosti s výkonem činnosti insolvenčního správce nebo za jiný úmyslný trestný čin, pokud tato trestná činnost ohrožuje důvěru v řádný výkon funkce insolvenčního správce, a to nejdéle do dne nabytí právní moci rozhodnutí, kterým se toto řízení končí; bude-li insolvenčnímu správci za uvedený trestný čin uložen trest, ochranné léčení nebo zabezpečovací detence, pozastavení práva vykonávat činnost insolvenčního správce insolvenčnímu správci končí dnem nabytí právní moci rozhodnutí ministerstva o zrušení povolení vykonávat činnost insolvenčního správce,

b) jestliže probíhá insolvenční řízení, ve kterém se řeší jeho úpadek nebo hrozící úpadek, a to nejdéle do dne nabytí právní moci rozhodnutí, kterým se toto řízení končí; bude-li rozhodnuto o úpadku insolvenčního správce, pozastavení práva vykonávat činnost insolvenčního správce insolvenčnímu správci končí dnem nabytí právní moci rozhodnutí ministerstva o zrušení povolení vykonávat činnost insolvenčního správce, nebo

c) bylo-li zahájeno řízení o jeho způsobilosti k právním úkonům, a to nejdéle do dne nabytí právní moci rozhodnutí, kterým se toto řízení končí.

(2) Ministerstvo uveřejní údaj o pozastavení práva vykonávat činnost insolvenčního správce v seznamu v den, kdy bylo rozhodnutí vydáno

a) ministerstvem v případě, kdy insolvenční správce není advokátem nebo advokátním koncipientem, nebo

b) Českou advokátní komorou v případě, kdy insolvenční správce je advokátem nebo advokátním koncipientem.

§ 13

Zrušení povolení nebo zvláštního povolení

(1) Ministerstvo zruší

a) povolení insolvenčnímu správci, **který není advokátem nebo advokátním koncipientem, který pokud** nesplňuje některou z podmínek podle § 6 odst. 1 nebo podle § 8 odst. 1, nebo

b) zvláštní povolení insolvenčnímu správci, **který není advokátem nebo advokátním koncipientem, který pokud** nesplňuje některou z podmínek podle § 6 odst. 2 nebo podle § 8

odst. 2.

(2) Ministerstvo může zrušit povolení nebo zvláštní povolení insolvenčnímu správci, **který není advokátem nebo advokátním koncipientem, který pokud** závažným způsobem porušil nebo opakovaně porušuje povinnost stanovenou tímto zákonem, kontrolním řádem nebo insolvenčním zákonem.

§ 14

Informační povinnost insolvenčního správce

(1) Insolvenční správce, **který není advokátem nebo advokátním koncipientem**, informuje ministerstvo o všech skutečnostech, které mohou vést k pozastavení práva podle § 9 nebo § 10, zániku práva podle § 12 nebo ke zrušení povolení nebo zvláštního povolení podle § 13 odst. 1; a to neprodleně, nejpozději však do 15 dnů ode dne, kdy nastala rozhodná skutečnost.

(2) Insolvenční správce informuje ministerstvo o změně údaje zapsaného v seznamu, není-li změna údaje ministerstvu známa z jeho vlastní činnosti, a předloží doklad o změně tohoto údaje; a to neprodleně, nejpozději však do 15 dnů ode dne, kdy nastala rozhodná skutečnost.

(3) Insolvenční správce, **který není advokátem nebo advokátním koncipientem**, předloží ministerstvu jednou ročně, a to nejpozději do 2 měsíců po uplynutí předchozího kalendářního roku, doklad o tom, že pojištění odpovědnosti za škodu po celou dobu výkonu funkce insolvenčního správce v předchozím kalendářním roce trvalo.

§ 19

Údaj identifikující insolvenčního správce

(1) V rámci údaje identifikujícího insolvenčního správce se do seznamu zapisuje,

a) jde-li o fyzickou osobu, její jméno, popřípadě jména, a příjmení, trvalý pobyt, datum narození, sídlo, pokud se liší od místa trvalého pobytu, identifikační číslo poskytnuté správcem základního registru osob^{4b)}, údaj o dosaženém vzdělání, a údaj o absolvované odborné praxi; **a údaj o tom, zda je advokátem nebo advokátním koncipientem,**

b) jde-li o veřejnou obchodní společnost nebo zahraniční společnost, její obchodní firma, sídlo, popřípadě umístění organizační složky, identifikační číslo, dále jméno, popřípadě jména, a příjmení, datum narození jejího ohlášeného společníka **a údaj o tom, zda je ohlášený společník advokátem nebo advokátním koncipientem,**

c) úřední hodiny, ve kterých bude v sídle vykonávat činnost,

d) odborné zaměření insolvenčního správce.

(2) Na základě písemné žádosti insolvenčního správce se do seznamu запиše adresa provozovny insolvenčního správce a úřední hodiny, ve kterých bude činnost vykonávat. Ve své žádosti insolvenční správce uvede datum zahájení výkonu činnosti v provozovně. K žádosti musí být připojen doklad prokazující právní důvod pro užívání místa, v němž má insolvenční

správce provozovnu; k doložení právního důvodu pro užívání místa postačí písemné prohlášení vlastníka nemovitosti, ve které jsou prostory umístěny, že s umístěním souhlasí.

§ 29

Zápis do seznamu

(1) U hostujícího insolvenčního správce se do seznamu hostujících insolvenčních správců zapisuje

- a) údaj identifikující hostujícího insolvenčního správce,
- b) údaj o dokladu potvrzujícím, že je uchazeč usazen v členském státě původu¹³⁾,
- c) den zápisu do seznamu,
- d) údaj o pozastavení práva dočasně nebo příležitostně vykonávat činnost insolvenčního správce,
- e) údaj o zániku práva dočasně nebo příležitostně vykonávat činnost insolvenčního správce a
- f) změna údajů zapsaných podle písmen a) až d),
- g) údaj o bezpečnostní způsobilosti podle zákona upravujícího ochranu utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti,-,
- h) údaj o tom, zda je evropským advokátem nebo zda je společník evropským advokátem,**

(2) Pro zápis údajů podle odstavce 1 písm. d) a e) platí § 21 a 22 obdobně.

§ 32

Pozastavení práva dočasně nebo příležitostně vykonávat činnost insolvenčního správce

(1) Ministerstvo může rozhodnout o pozastavení práva dočasně nebo příležitostně vykonávat činnost insolvenčního správce hostujícímu insolvenčnímu správci, **který není evropským advokátem,**

- a) proti kterému je vedeno trestní stíhání pro trestný čin spáchaný v souvislosti s výkonem činnosti insolvenčního správce nebo za jiný úmyslný trestný čin, pokud tato trestná činnost ohrožuje důvěru v řádný výkon funkce insolvenčního správce, a to nejdéle do dne nabytí právní moci rozhodnutí, kterým se toto řízení končí,
- b) bylo-li zahájeno řízení o způsobilosti k právním úkonům, a to nejdéle do dne, kdy nabude právní moci rozhodnutí, kterým se toto řízení končí, nebo
- c) bylo-li na území jiného členského státu zahájeno řízení o zrušení oprávnění vykonávat činnost insolvenčního správce podle právního řádu tohoto členského státu, a to nejdéle do dne, kdy nabude právní moci rozhodnutí, kterým se toto řízení končí.

(2) Právo dočasně nebo příležitostně vykonávat činnost insolvenčního správce se pozastavuje dnem vydání rozhodnutí. Ministerstvo uveřejní údaj o pozastavení práva vykonávat činnost insolvenčního správce v seznamu v den, kdy bylo **rozhodnutí** vydáno-

a) ministerstvem v případě, kdy hostující insolvenční správce není evropským advokátem, nebo

b) Českou advokátní komorou v případě, kdy hostující insolvenční správce je evropský advokátem.

§ 34

Ministerstvo může rozhodnout o zániku práva dočasně nebo příležitostně vykonávat činnost insolvenčního správce, **který není evropským advokátem**, nebo práva dočasně nebo příležitostně vykonávat činnost insolvenčního správce dlužníka podle § 3 odst. 2, **který není evropským advokátem**, jestliže hostující insolvenční správce závažným způsobem porušil nebo opakovaně porušuje povinnost stanovenou tímto zákonem, kontrolním řádem nebo insolvenčním zákonem.

§ 35

Informační povinnost hostujícího insolvenčního správce

(1) Hostující insolvenční správce, **který není evropským advokátem**, informuje ministerstvo o všech skutečnostech, které mohou vést k pozastavení práva podle § 32 nebo zániku práva podle § 33; a to neprodleně, nejpozději však do 15 dnů ode dne, kdy nastala rozhodná skutečnost.

(2) Hostující insolvenční správce informuje ministerstvo o změně údaje zapsaného v seznamu, není-li změna údaje ministerstvu známa z jeho činnosti, a předloží doklad o změně tohoto údaje; a to neprodleně, nejpozději však do 15 dnů ode dne, kdy nastala rozhodná skutečnost.

(3) Hostující insolvenční správce, **který není evropským advokátem**, předloží ministerstvu jednou ročně, a to nejpozději do 2 měsíců po uplynutí předchozího kalendářního roku, doklad o tom, že pojištění odpovědnosti za škodu po celou dobu výkonu funkce insolvenčního správce v předchozím kalendářním roce trvalo.

§ 36d

(1) Ustanovení § 36 až 36c neplatí pro insolvenční správce, kteří jsou advokáty nebo advokátními koncipienty, a hostující insolvenční správce, kteří jsou evropskými advokáty.

(2) Dohled nad činností insolvenčního správce, který je advokát nebo advokátní koncipient, a hostujícího insolvenčního správce, který je evropský advokát, vykonává Česká advokátní komora podle zákona o advokacii.

PLATNÉ ZNĚNÍ PŘÍSLUŠNÝCH ČÁSTÍ ZÁKONA O ADVOKACII S NÁVRHEM VYZNAČENÝCH ZMĚN

ČÁST SEDMÁ

ČINNOST KOMORY V OBLASTI MEDIACE A INSOLVEČNÍCH SPRÁVCŮ

HLAVA PRVNÍ

ČINNOST V OBLASTI MEDIACE

§ 49a

(1) Komora zajišťuje vzdělávání advokátů v oblasti mediace a zajišťuje pro ně zkoušky mediátorů podle zákona o mediaci.

(2) Není-li dále uvedeno jinak, použijí se pro obsah zkoušky a její náležitosti obdobně ustanovení zákona o mediaci.

(3) Komora umožní do 6 měsíců od doručení žádosti vykonat po uhrazení poplatku ve výši 5 000 Kč zkoušku mediátora každému advokátovi; pokud advokát požaduje vykonat rovněž zkoušku z rodinné mediace, činí poplatek 10 000 Kč. Poplatek je příjmem Komory.

(4) Advokát, který byl zapsán do seznamu mediátorů, je povinen tuto skutečnost oznámit do 1 týdne Komoře; Komora tuto skutečnost bez zbytečného odkladu zaznamená do seznamu advokátů nebo seznamu evropských advokátů. Na žádost advokáta, který byl zapsán do seznamu mediátorů, zaznamená Komora v seznamu advokátů nebo seznamu evropských advokátů jeho zaměření v oblasti mediace.

§ 49b

(1) Zapsaný mediátor, který je advokátem, a hostující mediátor, který je evropským advokátem, jsou kárně odpovědní za kárné provinění.

(2) Kárným proviněním podle odstavce 1 je závažné nebo opětovné zaviněné porušení povinností stanovených mediátorovi zákonem o mediaci.

(3) Zapsanému mediátorovi, který je advokátem, lze za kárné provinění uložit

a) napomenutí,

b) veřejné napomenutí,

c) pokutu až do výše stonásobku minimální měsíční mzdy stanovené jiným právním předpisem, nebo

d) dočasný zákaz poskytování služeb mediátora uložený na dobu 6 měsíců až 5 let.

(4) Hostujícímu mediátorovi, který je evropským advokátem podle jiného právního

předpisu, lze za kárné provinění uložit

a) napomenutí,

b) veřejné napomenutí, nebo

c) pokutu až do výše stonásobku minimální měsíční mzdy stanovené jiným právním předpisem.

(5) O uložení kárného opatření podle odstavce 3 písm. d) je Komora povinna bezodkladně informovat Ministerstvo spravedlnosti.

(6) Pro kárné řízení se přiměřeně použijí ustanovení tohoto zákona upravující kárnou odpovědnost advokáta.

HLAVA DRUHÁ

ČINNOST V OBLASTI INSOLVENČNÍCH SPRÁVCŮ

§ 49c

Komora zajišťuje vzdělávání advokátů a advokátních koncipientů v oblasti insolvence.

§ 49d

(1) Komora může rozhodnout o pozastavení práva vykonávat činnost insolvenčního správce insolvenčnímu správci, který je advokátem nebo advokátním koncipientem,

a) proti kterému je vedeno trestní stíhání pro trestný čin spáchaný v souvislosti s výkonem činnosti insolvenčního správce nebo za jiný úmyslný trestný čin, pokud tato trestná činnost ohrožuje důvěru v řádný výkon funkce insolvenčního správce, a to nejdéle do dne nabytí právní moci rozhodnutí, kterým se toto řízení končí; bude-li insolvenčnímu správci za uvedený trestný čin uložen trest, ochranné léčení nebo zabezpečovací detence, pozastavení práva vykonávat činnost insolvenčního správce insolvenčnímu správci končí dnem nabytí právní moci rozhodnutí Komory o zrušení povolení vykonávat činnost insolvenčního správce,

b) jestliže probíhá insolvenční řízení, ve kterém se řeší jeho úpadek nebo hrozící úpadek, a to nejdéle do dne nabytí právní moci rozhodnutí, kterým se toto řízení končí; bude-li rozhodnuto o úpadku insolvenčního správce, pozastavení práva vykonávat činnost insolvenčního správce insolvenčnímu správci končí dnem nabytí právní moci rozhodnutí Komory o zrušení povolení vykonávat činnost insolvenčního správce, nebo

c) bylo-li zahájeno řízení o svéprávnosti, a to nejdéle do dne nabytí právní moci rozhodnutí, kterým se toto řízení končí.

(2) O rozhodnutí podle odstavce 1 je Komora povinna bezodkladně informovat Ministerstvo spravedlnosti.

§ 49e

(1) Komora může rozhodnout o pozastavení práva dočasně nebo příležitostně vykonávat činnost insolvenčního správce hostujícímu insolvenčnímu správci, který je evropským advokátem,

a) proti kterému je vedeno trestní stíhání pro trestný čin spáchaný v souvislosti s výkonem činnosti insolvenčního správce nebo za jiný úmyslný trestný čin, pokud tato trestná činnost ohrožuje důvěru v řádný výkon funkce insolvenčního správce, a to nejdéle do dne nabytí právní moci rozhodnutí, kterým se toto řízení končí,

b) bylo-li zahájeno řízení o svéprávnosti, a to nejdéle do dne, kdy nabude právní moci rozhodnutí, kterým se toto řízení končí, nebo

c) bylo-li na území jiného členského státu zahájeno řízení o zrušení oprávnění vykonávat činnost insolvenčního správce podle právního řádu tohoto členského státu, a to nejdéle do dne, kdy nabude právní moci rozhodnutí, kterým se toto řízení končí.

(2) O rozhodnutí podle odstavce 1 je Komora povinna bezodkladně informovat Ministerstvo spravedlnosti.

§ 49f

(1) Insolvenční správce, který je advokátem nebo advokátním koncipientem, a hostující insolvenční správce, který je evropským advokátem, jsou kárně odpovědní za kárné provinění.

(2) Kárným proviněním podle odstavce 1 je závažné nebo opětovné zaviněné porušení povinností stanovených insolvenčnímu správci zákonem o insolvenčních správcích a insolvenčním zákonem.

(3) Insolvenčnímu správci, který je advokátem nebo advokátním koncipientem, lze za kárné provinění uložit

a) napomenutí,

b) veřejné napomenutí,

c) pokutu až do výše 5 000 000 Kč,

d) zákaz činnosti na dobu až 5 let, nebo

e) zrušení povolení nebo zrušení zvláštního povolení.

(4) Hostujícímu insolvenčnímu správci, který je evropským advokátem podle jiného právního předpisu, lze za kárné provinění uložit

a) napomenutí,

b) veřejné napomenutí,

c) pokutu až do výše 5 000 000 Kč, nebo

d) zánik práva dočasně nebo příležitostně vykonávat činnost insolvenčního správce nebo zánik práva dočasně nebo příležitostně vykonávat činnost insolvenčního správce dlužníka podle § 3 odst. 2 zákona o insolvenčních správcích.

(5) O uložení kárného opatření podle odstavce 3 písm. d) a e) a odstavce 4 písm. d) je Komora povinna bezodkladně informovat Ministerstvo spravedlnosti.

(6) Pro kárné řízení se přiměřeně použijí ustanovení tohoto zákona upravující kárnou odpovědnost advokáta a advokátního koncipienta.

§ 49g

Komora zruší

a) povolení insolvenčnímu správci, který je advokátem nebo advokátním koncipientem, pokud nesplňuje některou z podmínek podle § 6 odst. 1 nebo podle § 8 odst. 1, nebo

b) zvláštní povolení insolvenčnímu správci, který je advokátem nebo advokátním koncipientem, pokud nesplňuje některou z podmínek podle § 6 odst. 2 nebo podle § 8 odst. 2.

Stručné odůvodnění

Základní myšlenkou předkládaného věcného řešení je zastřešení profese advokáta, advokátního koncipienta a insolvenčního správce pod jednotný výkon dohledu, a to dohledu vykonávaného Českou advokátní komorou, resp. příslušnými orgány České advokátní komory podle zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii, ve znění pozdějších předpisů. Navrhované řešení je věcně opodstatněné a zároveň v sobě obsahuje 3 zásadní přínosy, které jsou v podstatě zároveň věcným odůvodněním navrhované legislativní projekce zastřešení regulovaných profesí pod dohled České advokátní komory. V neposlední řadě bude mít navrhovaná právní úprava i sekundární pozitivní dopad na státní rozpočet, konkrétně v rámci rozpočtové kapitoly Ministerstva spravedlnosti, kdy do budoucna nebude nezbytně nutné zřizovat nová systemizovaná místa v důsledku rozšiřování agendy dohledu, neboť více jak 70% agendy dohledu bude přeneseno pod Českou advokátní komoru.

Konkrétní přínosy, resp. pilíře, na kterých stojí legislativní návrh, jsou

- 1) Posílení dohledu nad činností insolvenčních správců, kteří jsou advokáti a advokátní koncipienti,
- 2) Posílení dohledu nad činností insolvenčních správců, kteří nejsou advokáti a advokátní koncipienti, tedy tam, kde bude mít nadále dohled Ministerstvo spravedlnosti
- 3) Zefektivnění dohledu nad akreditovanými osobami poskytujícími služby v oblasti oddlužení podle zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů.

V rámci odůvodnění lze plynule navázat na posílení dohledu zavedeného zákonem č. 64/2017 Sb., kterým se mění zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony. Lze tedy konstatovat, že jde o evoluční legislativní vývoj navazující na předchozí novelu vytvořenou z dílny Ministerstva spravedlnosti.

Z důvodové zprávy, která se otázce dohledu věnovala velmi podrobně, vyplývá, že posílení dohledu nad insolvenčními správci ze strany Ministerstva spravedlnosti, bylo v rámci RIA analýzy vedeno úvahou tří základních regulatorních rámců (morální, ekonomický a normativní), které mohou insolvenčního správce motivovat k tomu, aby vykonával svou funkci řádně a pečlivě. Všechny tři rámce jsou nejen seberefrenční v tom smyslu, že povinnost i její vynucení jsou inherentně spojeny s mechanismem fungujícím uvnitř regulatorního rámce, ale rovněž otevřené v tom smyslu, že povinnost stanovená jedním regulatorním rámcem, může být (spolu)vynucena mechanismem jiného regulatorního rámce.

Prvním je morální regulatorní rámec, který by jakožto seberefrenční mechanismus sám o sobě (bez jiných regulatorních rámců) fungoval pouze ve světě ideálním (absentuje zde efektivnost, účinnost). Jeho otevřený mechanismus je sice nepostradatelný v tom smyslu, že zaceluje "prázdná místa" ostatních regulatorních rámců, resp. podpírá jejich vynucovací mechanismy, ty však musejí existovat (jinak by nebylo čeho podpírat).

Druhým je ekonomický regulatorní rámec, který funguje na základě mechanismu trhu. Ten má svůj primární seberefrenční význam všude tam, kde subjekty vystupují v rámci svobodné a volné soutěže, kde existuje konkurence a možnost volby. Pro činnost insolvenčního správce se však tyto tržní mechanismy uplatní pouze velmi omezeně. Omezená působnost tržního mechanismu se může projevit např. v možnosti převolení insolvenčního správce věřiteli dlužníka, popř. určení insolvenčního správce v reorganizačním plánu, jinak se však uplatní netržní distribuční mechanismy, na základě nichž jsou insolvenčním správcům přidělovány jednotlivé insolvenční věci. Existují-li v tomto smyslu určité tržní zákony, a je tak možné na insolvenčního správce v tomto světle nahlížet jako na podnikatelské subjekty, lze spíše hovořit o jakémisi kvazi-ekonomickém regulatorním mechanismu. To vyplývá především ze skutečnosti, že pro činnost insolvenčního správce jsou vytvořeny pevné normativní mantinely, které standardizují jím vykonávanou činnost. Ty jsou legitimizovány veřejným zájmem, resp. pověřením insolvenčního správce veřejný zájem v insolvenčním řízení vykonávat a naplňovat. S tím souvisí i absence cenového mechanismu, který by (jako nikoliv nutně jediný, ale nezbytný) mohl tržní mechanismy aktivovat. Jinými slovy věřitelé v insolvenčním řízení vystupující na straně poptávky vybírají mezi "totožnými" insolvenčními správci "poskytujícími služby za totožnou cenu".

Třetím je normativní regulatorní rámec, který spočívá ve vytvoření rámce právních povinností, které by pro případ jejich porušení byly vynucovány formálními sankčními mechanismy. Stanovení veřejnoprávní povinnosti pak předpokládá i vytvoření mechanismu veřejnoprávní sankce. Insolvenčního správce je tak perspektivně motivován k plnění právních povinností režimem správně-právní odpovědnosti. Orgánem, kterému již za stávající právní úpravy přísluší bdění nad stavem souladným s právem, je Ministerstvo spravedlnosti. Dohledový orgán může dostát svým povinnostem ve smyslu aktivace normativního vynucovacího mechanismu dvěma způsoby. Prvním je dohled na individuální bázi. Druhým je dohled na bázi agregované.

Dohled ministerstva nad každým jednotlivým insolvenčním správcem zvláště je již v nynější době, byť ve velmi omezeném rozsahu, přítomen v právní úpravě. Dohledový orgán tak může bezprostředně, a tedy účinně a efektivně, dohlížet a případně sankcionovat pochybení jednotlivých insolvenčních správců. Tato již dnes přítomná koncepce však vyžaduje vyšší náklady na obsluhu takového systému.

Dohled ministerstva na agregované bázi by se mohl uplatnit toliko při existenci samosprávné profesní organizace insolvenčních správců, která by sankční mechanismy v případě potřeby aktivovala sama a až v případě kvalifikovaných podmínek by následoval dohled Ministerstva spravedlnosti, resp. ministerstvo by vykonávalo svou působnost až nad

agregovaným výstupem již proběhlé dohledové činnosti. Se samosprávnou profesní organizací však poslední novela nepočítala, neboť šlo o otázku, která by si vyžádala komplexnější analytickou i legislativní aktivitu, neboť je úzce spojena i s řadou jiných oblastí (např. povinnost členství, regulace vstupu do odvětví samotnou samosprávnou organizací), s otázkami úpravy působnosti orgánů veřejné moci (mezi ministerstvo a samosprávnou profesní organizací), s problematikou autoregulace takové organizace aj.

I za současného stavu je zřejmé, že problematika samosprávné organizace si do budoucna vyžádá hlubší analytickou činnost. Proto předkládaný návrh nemá ambici přijít s myšlenkou samosprávné komory, ale dílčím posílením individuálního dohledu, který plynule navazuje na předchozí právní úpravu účinnou od 1.7.2017 a částečně přechází na dohled nad agregované bázi, resp. činí první mezikrok, na který může pak navazovat vynětí úpravy vstupu do regulovaného odvětví až po vytvoření samosprávné stavovské organizace.

Přijetí této varianty bude znamenat naplnění hlavního smyslu insolvenčního zákona ve vztahu k řádnému plnění povinností insolvenčních správců s rozlišením na insolvenční správce, kteří jsou advokáty nebo advokátními koncipienty, a ti, kteří nejsou. Jak již bylo řečeno výše, tento návrh má především své věcné důvody, kdy zkrátka nelze vykonávat dohled dvou regulátorů nad jedním subjektem, který je zároveň advokátem nebo advokátním koncipientem a insolvenčním správcem. Tento subjekt – v případě fyzické osoby – má většinou jednu kancelář, jeden počítač, jednu spisovnu a výkon profese vykonává „dohromady“, v praxi není možné ani tuto činnost hermeticky oddělit. Největší aplikační problém pak představují kontroly ze strany Ministerstva spravedlnosti, kdy jde o kontrolu provozovny nebo sídla insolvenčního správce, a insolvenční správce má v kanceláři advokátní spisy, které podléhají režimu zákona o advokacii a kontrolní pracovníci by se neměli s těmito spisy vůbec setkat. Na druhou stranu pak Ministerstvo spravedlnosti nemůže efektivně postihovat advokáta, který by si za sepsání insolvenčního návrhu spojeného s návrhem na oddlužení účtoval více, než je stanoveno zákonem. Ministerstvo spravedlnosti se nemůže podívat do advokátního spisu a nemá ani žádnou jinou kompetenci. Z uvedeného důvodu je jednoznačné, že insolvenční správce, který je advokátem nebo advokátním koncipientem, by měl podléhat kontrolní a kárné pravomoci České advokátní komory.

Navrhované věcné řešení pak přinese posílení dohledu nad činností insolvenčních správců, kteří jsou advokáti a advokátní koncipienti, neboť zde bude výkon dohledové a kárné pravomoci vykonávat Česká advokátní komora, která má na to náležitě vybavený aparát, který je velmi efektivní a má za sebou dlouholetou zkušenost bez jakýchkoli pochybení, či problémů. Lze konstatovat, že dohledový a kárný systém je velmi efektivní a přenos agendy necelých 400 subjektů nezpůsobí žádné komplikace, když nad těmito subjekty Česká advokátní komora vykonává dohled již nyní, neboť jsou advokáty, nebude se tak prakticky jednat o žádné navýšení agendy.

Vedle posílení dohledu nad činností insolvenčních správců, kteří jsou advokáti a advokátní koncipienti, přinese navrhované věcné řešení posílení dohledu nad činností insolvenčních správců, kteří nejsou advokáti a advokátní koncipienti. Ministerstvu

spravedlnosti se podstatným způsobem uvolní kapacity a bude moci ještě efektivněji vykonávat dohled nad těmito správci a bude mít i více kapacit na analytickou činnost v rámci analýz problematických aspektů v insolvenčních řízeních.

V neposlední řadě pak povede legislativní předloha k zefektivnění dohledu nad akreditovanými osobami poskytujícími služby v oblasti oddlužení, kdy lze předpokládat jejich značný nárůst, a to především z důvodu přijetí tzv. „nulové novely“. Zároveň vedle toho je nutné vykonávat efektivní dohled nad osobami, která tyto služby poskytují bez akreditace za úplatu – tzv. vinkláři, proti kterým již bojovala předchozí novela insolvenčního zákona.